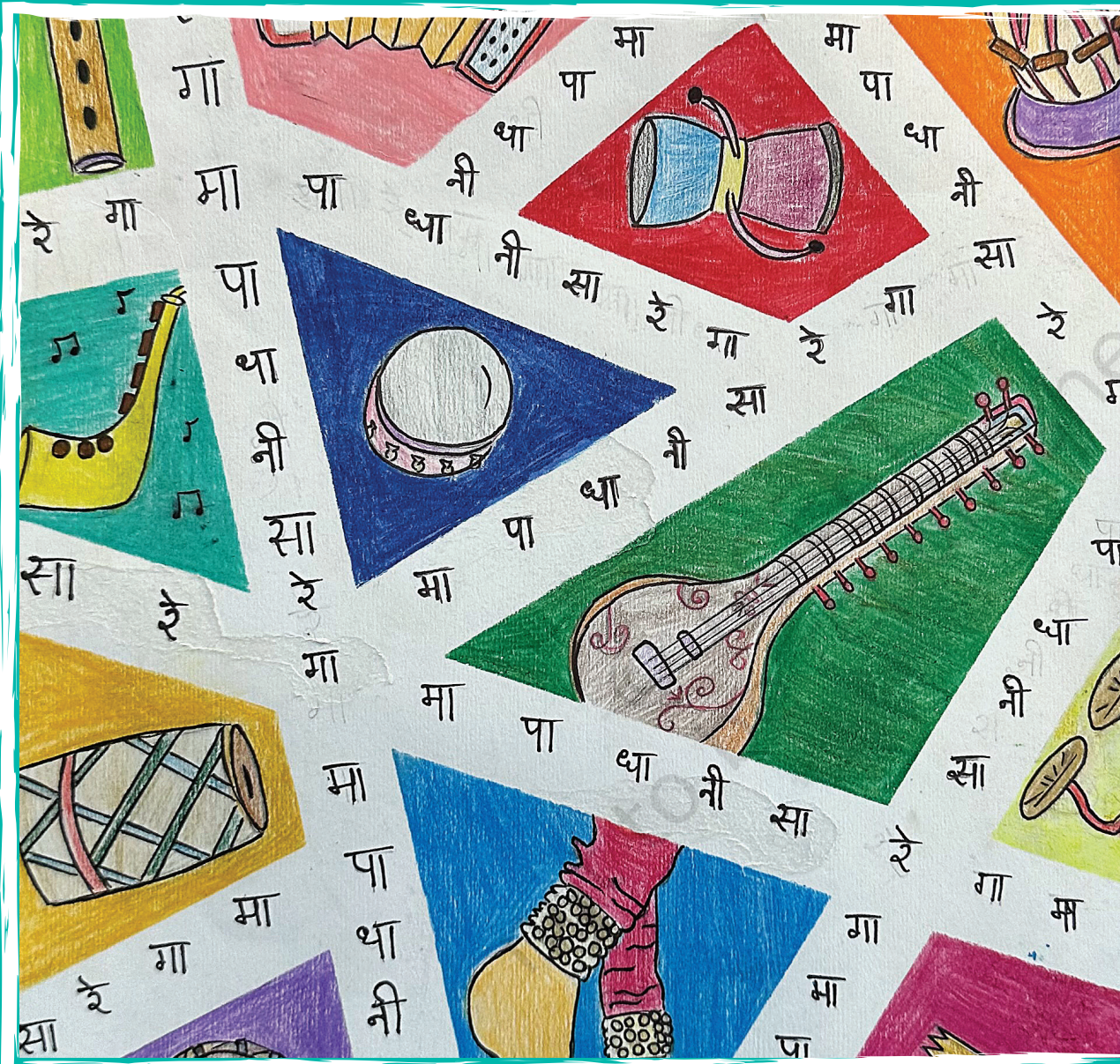

موسیقی -

“گیت، واچن تها نृत
تय संगीतमुच्यते ।”

گیتھم واریم تھتھا نرتیم ٹرایڈ سنگیتم
جیاتھے

موسیقی، نرن تم ڈراما چھ فینچ ترے
قسیم یم آزاد چھ گڑھان۔

مطلب

گیونچ خصوصیات، موسیقی ہندی آلات تم
رقصچ خصوصیت چھ اکھ آکس تکمیل
کران تکیاز تم چھ سرنی باہم جڑتھ فینچ
شکلہ لہازا چھ یم ساری سنگیت کس
چھترس تل۔

ڈریعہ: سنگیت رتناکارا، سلوکا 21
سوارگتادھیانے

روستارن خاطر ٻڌايت

موسيقي بُندي نصاب ۾ ڇهه يڙهان رهن ٿي ته طالب علم ڇهو موسيقي بناون ڪس
سفر ڪرڻ پوءِ اسهه بُند مقصد ۾ ٿيڻ منهنجي موسيقي خاطر پوءِ وائس هندن محبت
پاڻ ڪرڻ، ٻيئي سٽي اڪه سڙي تعريف پاڻ ڪڙهه ٻيئي ڪلاس رومس ٺهڻ بڻ.

وسائل ڪلاس رومس ٻڌايت

- 1 ڪلاس روم ڪڙهه اڪه يڙهه ڄاڻ آهي ٻيئي موسيقي ٻيئي ڇهه ٽفريحي ته
آرام ده آهي طالب علم ته استاد ڏوڏو ڪڙهن آرام سان بهت اڪه
وڻهه ڳوڻ قابل آهي فرشت ٻيئي ڳوڻ ڇهه موسيقي ٻيئي ڪلاس
بُند بهترين انتظام ۾ ٻي ڇهه شرين اصل پوسچر ته مناسب شاهه ٻيئي
متعلق زانن منهنجي مدر ڪرڻ، ٻي ڪڙي زن يواڳس منهنجي ٻيئي
واجبني ورزش ڇهه استاد ٻيئي ڳوڻهه ڪس موضوع ٻيئي مختلف
طرز ته ٻيئي ٻيئي منهنجي بهت ته بدلاوت ٻي ڇهه ڪلاس زياد ڊچسپ ته
تخليقي بناوان، ته طالب علم ڇهه بهتري ٻيئي مهارت ٻيئي رومس منهنجي
مدر ڪرڻ.
- 2 انٽرنيٽ ڪنيڪشن سٽي ڪمپيوٽر، تنپوره خاطر ايپ ڏاڻن لوڏ ڪرڻ.
فرايمي ته آڏو وسيل ڪڍڻ خاطر سپيڪر.
- 3 ڪلاس منهنجي سار آلات بناون خاطر مواد ڇهه فرايمي.
- 4 ڪولس منهنجي ڪار ڪرڻ خاطر مايڪروفون ته ساونڊ سسٽم ڇهه فرايمي.
- 5 سار آلات ٻيئي ڪڙي ٻارمونيم، ڏهولڪ، منجيرا، شيڪر، ٽمبورن،
ماڻه آرگن، اليڪٽرانڪ تنپوره ته طبله ٻيئي فرايمي.
- 6 بندوستان اڪه نقشه روز طالب علم ٽي رياستن ٻيئي مقام باون.
خاطر فايد منهنجي ٻيئي مختلف زبانن منهنجي مختلف ڪمپوزيشن
شروع ڪڙهان ڇهه ته ٻيئي ٻيئي ڇهه باقاعدي

موسيقي منهنجي ٻيئي ڇهه ٻيئي ڇهه، تعاونس فروغ ڇهه ته خود اظهار
آسان بناون قابل زڪر صلاحيت تهاون. امه ڪتابه بُند مقصد ڇهه طالب
علم موسيقي ٻيئي تعريف ڪرڻ ته بُنيادي ٻيئي ٻيئي خاطر ڪتابه سٽي
مخصوص ڳوڻ ته سرگرميه متعارف ڪرڻ ڇهه ڊچسپ ٻيئي سائين طالب
علم صرف مخصوص نتايجن ٻيئي توجهه مرکوز ڪرڻ بجائيه جوش و
خروش سٽي حصه ٻيئي ته عمل سٽي لطف اندوز ڪڙهه خاطر حوصله افزائي
ڪر، خاص طورس ٻيئي ابتدائي مرحلن منهنجي.

- 1 ڪر منهنجي مشق ڪرڻ سٽي ڇهه ڳوڻ، ساز وائين، بوڙن، بناون بيتر
ٻيئي بناون منهنجي مدر ميلان. ٻي ڇهه طالب علم ٻيئي پائيه ڪرڻ ٻيئي
حوصله افزائي ڪرڻ.
- 2 طالب علم ڪرڻ نمانش خاطر موسيقي ٻيئي براه راست ڪار ڪرڻ ٻيئي
ٻيئي غور.
- 3 اڪس موسيقي ڊيو پڻنن ڪولس منهنجي دعوت. شرين ڪرڻ سوال
ٻيئي ته فنڪار سٽي ڪڙهه ٻيئي ڪرڻ ٻيئي حوصله افزائي.
- 4 ٻيئي وائي ڇهه ته ٻيئي ڳوڻ پسند ڪرڻ ٻيئي ته مذهبي ته ثقافتي
تقريب دوران ڪرڻ ٻيئي بوزان ڇهه شرين ڪرڻ ڪلاس رومس منهنجي ته
ٻيئي ڳوڻ حوصله افزائي ٻيئي ته ڪرڻ منهنجي
- 5 ڏوڏ ڇهه زندگي منهنجي ڇهه موسيقي ٻيئي مختلف صنفن بُند تجربيه
ڪرڻ خاطر واريه ڪلاس ڊرميان ڪرڻ ڪولچ ڪڙهه وائي بجايه اڪه
راڳ وائي ٻيئي غور، ٻيئي طالب علم بُند توجهه پائين ڪن متوجهه ڪرڻ.
- 6 اته حصس منهنجي ڇهه واريه سرگرميه ڊيه امڙ. ٻيئي ٻيئي ٻيئي
سرگرميه مختلف حالتن خاطر شامل ڪرڻ.
- 7 ڪتابه منهنجي ڇهه زياد تر ٻيئي ته سرگرمين منهنجي آڏو يا ويڏو
وسيله شامل ٻيئي درسي ڪتابه منهنجي فرايم ڪرڻ ته اڪه ڪو آڪوڏ سڪين
ڪرڻ ته ٻيئي حاصل ڪرڻ.

باب 6

موسیقی تہ تہندی جذبات

مقصد: موسیقی بند ٹکڑ بوزن یہ سمجھنے خاطر ز تم
کتھ گنی چھ موڈ تہ جذباتن متأثر کران، تہ موسیقی بند
عناصرن ذریعہ پنن خیالات تہ احساسات بیان کرن
بیچھن۔

0680CH06

سرگرمی 1: یہ باتھ بوزو

زبان: ملیالم

کُ کُتانا دان پُنجیلی
کوچو پینی کیولالی
کوٹو وینام کوز حال وینام، کُراوا
وینا

ووستان خاطر بدایت

بیٹہ رنہ اُمت ملیالم باتھ چھ طالبہ علمن
یہ سمجھنے خاطر اکھ مثال ز موسیقی بیکہ
راگ تہ تال ذریعہ جذبات واتناوتہ، چاہے
بول چھ تڑھ زبانہ منتر تہ یوس نہ طالبہ علم
سمجھتہ آسہ تہی بیکواتھ زبانہ منتر باتھ
باوتھ یسہ طالبہ علمن خاطر ناواقف آسہ،
یہ نقطہ واضح کرنہ خاطر۔

- کُتانا ڈن پُنجایل، تھیتھائی تھاکا
تھیتھائی تھوم
کوچوپینے کیولالے، تھیتی تھارا تھیی
تھوم
کوٹو وینم کُزل وینم، کُراوا
وینم
(O) - تھیتھیتھارا تھیتھیتھائی تھیتھائی
تھاکا تھیی تھام) 4 x
وراویل کنارو وینم کوڈی
تھورائنگل وینم
وجے شری لالی تھراے ورؤنو
نوجنگل
(O) - تھیتھیتھارا تھیتھیتھائی تھیتھائی
تھاکا تھیی تھام) 4 x
کروتھا چیراکو واچو تھیتھائی تھاکا
تھیی تھیی تھوم
آریانا کلپول تھیتھارا تھیی تھوم
کروتھا چراکو ویچور آریانا
کلپول
کُتھیچو کُتھیچو پائیم کُتھیرا پول
(O) - تھیتھیتھارا تھیتھیتھائی تھیتھائی
تھاکا تھیی تھام) 4 x

يَمَن ڏِين مَنزَ لِيڪِهوَ ڪاڻه تہ جَنگلِ يا ٻاٽھ يَس تہ ياد
بيڪوگر تہ۔

اڪھ تہوارِ ٻاٽھ....

سرگرمي 2: موسيقي تہ سانہ ياد

موسيقي مَنزَ چھ سانين خيالاتن تہ جذباتن پيٽھ اثر انداز
گڙھنچ طاقت آسان۔ موسيقي بوزن تہ بناونہ ستي بيڪہ
اسہ خوشي ملتہ۔

اڪھ گيُون بيڪہ پُتمين واقعاتن تہ تمن لکن بَنرن
يادن بُند آغار گرتہ يم تمن بُند حصہ اتھ چھ
!ميوزڪ ايوڪيڊ ميموري ونان

ٽريڪ گيُون

اشتہارن ستي بوزو مُختَلَف قسمچہ موسيقي ، تہ بناو
يتھ ڪتابہ مَنزَ يا پَنينس ڪمپيوٽرس پيٽھ اڪھ پلے لسٽ۔

پَنينس مَالِس ماچہ تہ بُرَبَن پڙھو
تہندس لڪچار ڪس پسنديد تم ڪمن
يادن ستي چھ يم ٻاٽھ وابستہ ڪران؟

- تہي ڪم احساس چھو تنھ ٻاٽس
ستي وابستہ يَس گندنہ اوس آمت؟
- ڪياہ تہ نَش چھا ڪاڻه ٻاٽھ يَس
خش ياد واپس انان چھ؟ گيوگيُون۔
- اگرنہ تہ يم لفظ ياد آسہ تہ بيڪو
تہي راگ گنگناوتہ؟

سارن / وایلن

ییتہ آسہ تمام موسیقی بند ٹکر اکی ساز ،
 وایلن استعمال کرتہ واینہ یوان۔
 یتہ کنی زن تہنز آواز کتہ کنی بیکہ مختلف
 جذبات تہ حرکتہ واتناوتہ۔ خوفش، ادسی، زور
 آواز تہ نرمی۔ اکیس سازس منز چہ مختلف آوازو
 ذریعہ مختلف جذبات پاد کرینچ صلاحیت آسان۔
 تہہ بوڑ وایلن پنز آواز۔ وونی کرو سانس ملکس
 منز مشہور موسیقی ہندی باقی ساز بوزنچ کوشش۔
 بانسری، ستار، شہنائی، طبلہ بیتر ہندی پاتھی، تہ
 یہ سمجھنچ کوشش کرو ز مختلف آواز تہ دھن کتہ
 کنی چہ مختلف جذبات پاد کران۔

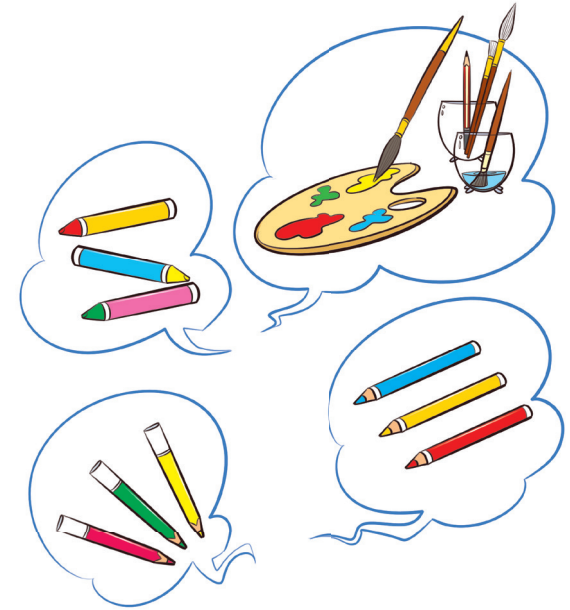
سرگرمی 3: بوڑو تہ محسوس کرو

اسہ چہ صبح آے پیٹھ شامس تام مختلف قسمک
 موسیقی سنی ولتہ۔ ییلہ تہی مختلف قسمک
 موسیقی پنز آواز بوزان چہو تیلہ کرو پننن احساس
 پ شہنائی، نارہاشورم، ڈھول، دمر، ایڈیکا یا اکھ
 مدر گبونچ آواز کرو یار — یم سر بوزنہ وز کیاہ چہو
 توہ محسوس کران؟ کیا تم چہا توہ خوش کران،
 توہ نژنہ خاطر ترغیب روان، امن بند احساس پاد
 کران ییمیک تہی ژھوپہ سنی لطف تلن یژھان چہو یا
 توہ سنی گبونہ خاطر مجبور کریم احساس یم یم مدر
 آواز بوزنہ وز زند چہ یوان تمن چہ جذبہ وئنہ یوان۔
 جذبہ چہ اکھ فطری خصلت یس تمام انسانن منز
 موروثی چہ۔ اسہ گڑھہ کیٹہہ سازچ موسیقی بوزتہ
 یہ تجربہ کرن! موسیقی ہندی ٹکر بوزنہ وز کیاہ کور
 توفہ محسوس؟ پننی جذبہ لیکیہو۔

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

سرگرمی 4: ڊرائنگ میوزک

موسیقی بُند پڙیتھ کانه ٿُکر چھ اکھ ڏلیل ونان یتھ
پاڻھي اُسی وُنیک تام بحر ووڻي، اسم کرو یم کوشش۔
موسیقی بُند اکھ ٿُکر بوزو ته پننہ فن کہ ذریعہ کرو
امچ نمایندگی تہر بیگو رنگہ پنسل، قلم یا رنگ
استعمال کرتھ ڊرا تہ رنگ کرتھ۔ پننس ڊرائنگس
دیو اکھ کیپشن یا عنوان۔ کلیپ سٹمپ ٿیپ کلک
کریو ہم سیٹی

سین 1

بہ چھس/چھس سائنس سکولس مَنز پَنہ وَّالَس فیلڈ ٹریس سفاری
خاطر حوصلہ افزائی سَتی بڑان! پَنس کمرَس مَنز کھڑا گڑھتہ،
نمبرکین جاناوارن بَند نِرم چرک سَتی وُلتہ، بہ چھس پَنہ الماری
مَنز بڑان۔ بہ چھس مختلف پَلون پیٹھ کوشش کران یوتھ تام نہ
مے کامل پلو "چھ! یہ چھ اکھ!" بہ چھس خشی سان ونان، جنگلی
دریافت کرنہ خاطر چھ تیار محسوس کران۔

سین 2

اکھ زیٹھہ بسہ بَند سفر پتہ واتہ اسی پَنس مقامس پیٹھ۔ پیلہ اسی
سفاری جیپس پیٹھ سوار گڑھنچ تیاری کران چھو، اکھ بلکہ ہوا
چھ وسان ییمہ سَتی پَنہ وُتھر سرگوشی کران تہ نژان چھ۔ کلی چھ
خوبصورتی سان لگان۔

سین 3

پیلہ اسی جنگلس مَنز سزنی گڑھتہ، اسہ چھ بے شمار جاندارن تہ
کلین بَند مقابلہ گڑھان۔ جنگل چھ زندگی سَتی رلان، کیمین پَنز
آوازن سَتی گونجان، جاناوارن پَنز چرپر تہ جانورن پَنز کالن سَتی۔

سرگرمی 5: میوزک ذریعہ گروپنری جذبات ظاہر

کیا تہی بیکو پَنن جسم لفظو ورآے موسیقی ذریعہ
کنہ تہ جذبک اظہار کرنہ خاطر استعمال کرتہ؟

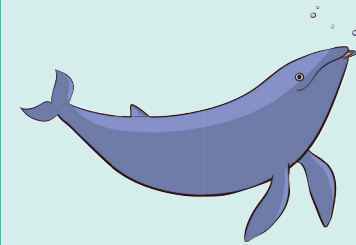
پیلہ تہی شرارت چھو کران، تہی کیاہ چھو کران؟
پیلہ تہی خش چھو، تہی کیاہ چھو کران؟ پیلہ تہی
غمگین چھو، تہی کیاہ چھو کران؟
تہی بیکو یمن جذباتن بَند اظہار کرنہ خاطر پَننری
آواز یا جسمچ ٹکر (ژر پوپ کُرَن، سٹمپ، سنیپ،
شاہ) استعمال کرتہ۔

ووستارن باپت ہدایت -

کلاس بیکو گروپن مَنز تقسیم کرتہ
تہ پرتہ گروپس بیکو کنہ تہ نصابی
علاقہ سَتی اکھ تھیم یا موضوع
دیتہ۔ گروپس چھ پَننری خیالات
بیٹ تہ راگ ذریعہ موسیقی بَند اظہار
کُرَن۔ تہ بیکن سرگرمی 6 کس تحت
بیکہ صفحس مَنز بیان کرنہ امت
پچ تہ ڈائنامکس تغیرک تصورات
تہ استعمال کرتہ۔ تجویز کرنہ امز
بیانک استعمال کُرُو یا بیچھن والی
بیکن پَنن منظر نامہ بناوتہ۔

توبه چها پے

جانورن چھ سانی پاتھی جذبات آسان۔
کیا تہہ چھ مشاہد کورمت ز واریاہ
جاناوار تہ جانور چھ اکھ اُکس ستری کتھ
باتھ کرنہ خاطر آواز استعمال کران؟
جاناوار چھ کتھ باتھ کرنہ خاطر چرپک
استعمال کران۔ گنگا دریاو ڈالین،
بندوستانک قومی آبی جانور، چھ اُون،
تہ پاغام باگراونہ خاطر چھ کلکس تہ
سیٹین بُند مرکب استعمال کران۔ نر
بمپ بیک وبل تہ چھ پننہ زیٹھ تہ
پیچید باتو بابتھ مشہور۔ کیا تہ چھو
وُجھمت ز جانور چھ آواز ذریعہ پنن
احساس ظاہر کران؟ شیر کریو کینہہ
مثالہ۔

توسیع شد سرگرمی

جاتک دلپلہ تہ پنچا تتر پیٹھ گرواکھ علاقایی لکھ دلپل
یا دلپلہ بیان۔ بیانس گرو موسیقی پننن عناصرن یا باتن
!ستری مخالف یم دلپل زند کرس منز مدر کر

سرگرمی 6: موسیقی ہننن عناصرن مُتلق بیچھو

پچ تہ ڈائنامکس

کیا تہ چھا زانہہ وُجھمت ز تہی کتھ کُنی چھو مُختلف
پچ تہ حجم استعمال کران ییلہ تہی خش، شرارت یا
غیچ تہ ڈائنامکس چھ جذباتن ستری کتھ باتھ کرنہ خاطر
استعمال یوان کرنہ۔ پچ چھ اسم ونان ز سر کوتاہ تھو ری
کم چھ تہ حرکیات چھ اسم ونان ز موسیقی بُند اکھ ٹکر
کوتاہ زور یا نرم چھ۔

رایت

تال چھ پریتھ جایہ آسان۔ کیا تہ چھو زانہہ پننن
دلک دھڑکن بوزمت؟ نوٹ گرو ز تہنر پکنچ تال کتھ
کُنی چھ تہننن بُرو ببن بند موسیقی منز، تال چھ سہ
نمونہ یتھ منز سمیٹریکل بیٹ چھ آسان، یس اکس
باتس ستری واینہ چھ یوان۔

سوارا باتھ

ویڈیو **وچھو** تہ گپون 'سوارا سانگ'۔
یہ گپون چھ راگم شنکرا بھرنم یا راگ
بایلاولس پیٹھ سیٹ کرنہ یوان۔ گپون
گپونہ وز گرو پچس منز تبدیلی کن توجہ
تال برقرار تھاونہ خاطر گرو پننی اتھ
استعمال۔

ڈھول

نوٹ

روشونی آلاتن چھ مُختلف پچ۔ ناکرا بس چھ
زور آواز ییلہ زن گمتس منز چھ سرنی گونج
آسان۔

توبہ چھا پے

سَن سوارن مَنز چھ صَرف پاَنثرن مَنز
تبدیلی آسان۔ تَکیاز اِیس تہ پی یَس مَنز
چھنہ تغیرات آسان، اُمی موکھ چھ یَمَن
اچل سوارا ونان۔ باقی سوارا آر، جی، اِیم،
ڈی، اِن چھ چالا سوارا وننہ یوان، تَکیاز
یَمَن چھ پَرتھ کانہہ زِغیر۔

بندوستانی تہ کرناٹک موسیقی مَنز چھ نوٹن
بُند تلفظ۔

کرناٹک	بندوستانی کرناٹک	
اس	اُمی سُنَد	اُمی سُنَد
آر	ری	ری
جی	گا	گا
اِیم	ما	ما
پی	پا	پا
ڈی	دھا	پا
اِن	نی	نی

اِسہ وُنو کرناٹک تہ بندوستانی موسیقی مَنز گیونہ یَنہ والین تمام سُرَن ہُنڈی ناو۔ اُتھ مَنز چھ
کُل 12 نوٹ۔

بندوستانی موسیقی	کرناٹک موسیقی
سا— سداچ	سا — شارجم
ری — ریشبھ	ری — رشبھم
کومل رشبھ	شُدھ رشبھم، چتوشروتی رشبھم
شُدھ رشبھ	گا — گندھر
گا — گندھر	م عام گندھرام
کمل گندھار	گندھار مَس مَنز
شُدھ گندھار	اِیم اے — میڈیم پیو
اِیم اے — مدیم	ر مدھیم
خالص میڈیم	پرتی مدھیم
شدید اعتدال پسند	پا — پنچم
پی اے — پنچم	دا — الوبیت
ڈی ایچ اے — دھیوت	چھ خَالِص الوبیت
کومل دھایوات	چتوشروتی دیونیٹی
خالص دھیوت	نی — نشارھام
نی — نشار	کیسکی نشارھام
کمل نشار	ککالی نشارم
شُدھ نشار	

فلمی گُون، بھجن، علاقائی گُون، لکھ موسیقی،
سریلی ساز موسیقی ساری چھ موسیقی ہُنڈو نوٹو سَستی
بناونہ یوان۔ سا، رے، گا، ما، پا، دا، نی۔ تمام کمپوزیشنہ یا
بَاتھ چھ یَمو نوٹو سَستی بناونہ یوان

بندوستانی موسیقی مَنز چھ واریاہ صنف یَمَن مَنز
کلاسیکی موسیقی یتھ کئی بندوستانی تہ کرناٹک تہ
ستی فوک، نیم کلاسیکی، عقیدتی، حب الوطنی تہ
فلمی موسیقی بَش صنف تہ شَامِل چھ۔

نوٹ لیکھنہ وِز لیکھو اُسی اِیس، آر، جی،
اِیم، پی، ڈی، اِن پَاتھری۔

سرگرمی 7: صوتی وارم اپ

ووکل وارم اپس

ہونہ کنہ نہ امتین نوٹن ہندس
نمونس چھ انکار یا سرگم ونان۔

الانکارک مطلب چھ سجاوٹ یا

سجاوٹ۔ یتھ کنہ زن زیورات سونہ تہ قلمتی
گنن ہندی مختلف انتظام سستی بناونہ چھ
پوان، موسیقی مَنز چھ ستھ سر اکھ یڑھ راگ
بناونہ خاطر نمونن مَنز ترتیب نہ پوان یس
خوشگوار تہ جمالیاتی تمام موسیقی چھ کائن
خوش کرنی، یعنی شروتی مدھور۔

محترمہ ایم ایس سببولکشمی
چھ وٹیک تام ساروے کھتہ
مشہور تہ متاثر کرن والی
کرناٹک گلوکارو مَنز اکھ۔
س آس گڈنچ موسیقار ییمہ
حکومت ہندستان طرفہ
بھارت رتن حاصل کور۔
کرناٹک موسیقی علاو گیو
تہ واریاہ بھجن تہ سنسکرت
شلوک تہ یمو مَنز آسہ بری
تم بارو تہ ویشنو جنتو
گاندھی جی سہند پسندید
بھجن - س چھ پَننہ
اصلیت، سارگی تہ موسیقی
بَنز پاکیزگی خاطر زاننہ
پوان۔ تمی گیو پَننہ
جادوئی آواز سستی
یس عقیدت سستی
برتھ اوس۔

4

ایس آر

ایس آر جی

ایس آر جی ایم

ایس آر جی ایم پی

ایس آر جی ایم پی ڈی

ایس آر جی ایم پی ڈی این

ایس آر جی ایم پی ڈی این ایس

ایس این

ایس این ڈی

ایس این ڈی پی

ایس این ڈی پی ایم

ایس این ڈی پی ایم جی

ایس این ڈی پی ایم جی آر

ایس این ڈی پی ایم جی آر ایس

5

ایس جی آر ایم جی پی ایم ڈی پی این ڈی ایس
ایس ڈی این پی ڈی ایم جی پی ایم آر جی ایس

6

ایس ایم آر پی جی ڈی ایم این پی ایس
ایس پی این ایم ڈی جی پی آر ایم ایس

1

ایس آر آر جی جی ایم پی پی ڈی ڈی این این
این ڈی ڈی پی پی ایم جی جی آر آر ایس

2

ایس آر جی آر جی ایم جی ایم پی ڈی ڈی این ڈی این
این ڈی پی ڈی پی ایم جی ایم جی آر جی آر ایس

3

ایس آر جی ایم آر جی ایم پی جی ایم پی ڈی این ڈی این
این ڈی پی این ڈی پی ایم جی پی ایم جی آر ایم جی آر جی
آر ایس

توبہ چہا پے

بھارت رتن ایوارڈ یافتہ لتا منگیشکر
آس بندوستانہ سنیما کس دنیابس منز
ہندوستانچ ساروی کھوتہ بڑ پلے بیک
گلوکارو منز اکھ۔ امہ چہ 36 کھوتہ
زیاد بندوستانہ زبانن منز تہ کیٹہن غار
ملکی زبانن منز تہ باتھ ریکارڈ کرمتہ
- تمی سنز مدر آواز آس ترین آکٹیون
پیٹھ محیط۔ تمہ گیو حب الوطنی
ہند باتھ 'اے میرے وطن کے لوگو' تہ
کورن یہ تمن بندوستانہ فوجن وقف
یمو 1962 کس جنگس منز پنی زو
دیتہ۔

سرگرمی 8: میڈلی

میڈلے چہ مختلف باتن یا رہنن ہند ملاپ یس
موسیقی ہندس اکس حصہ پاتھو اکوتہ واینہ چہ یوان۔
اسہ کرو مز۔

- 1 تہ موڈچ نشانندی گرو یس پریتھ باتھ ونچ
کوشش کران چہ۔ اگر نہ توبہ زبان زانان تہ چہو
تیلہ چہا موسیقی ہندی عنصرکنہ خاص جذبہ
واتناونس منز مدر کران؟
- 2 یمو منز پریتھ ٹکرس منز کیاہ چہ تال ظاہر
کران؟
- 3 پڑتھ گیونس منز گرو موسیقی ہندی عناصرن
ہنر نشانندی۔

تھاول، پنگی، چمٹا، گٹار بیتر ہند۔ بیچھو کانہہ تہ میڈلے
کراو کے ستی گیون

ولو بیچھو اکھ میڈلے گیون

اتھ منز بیچھو میڈلے یا کیٹہہ باتھ۔
کلاس بیکو گروپن منز تقسیم کرتھ یتھ
منز پرتھ گروپ میڈلے ہند اکھ ٹکڑا پیش
چہ کران۔ یہ میڈلے چہ بندوستان کین
مختلف حصو پٹھ جشن مناوہینہ والین
باتن ہند اکھ سلسلہ۔ یم مزدار باتھ گیونہ
وز کرو حرکت، لہراو تہ تال تھایو

اکھ باتھ بیکو سازس ستی گیوتھ

ٹیچرن کن نوٹ کریو

- پڑتھ طالبہ علمس چہ تہندس لہجہ، بناوٹ تہ بولنہ تہ گیونکس طرزس منز فرق۔ یہ سرگرمی کرنہ ستر بیگہ کلاس پننن ساتھین بنز آواز بنز بناوٹ، انداز تہ حرکیات سمجھنس تہ شناخت کرنس قابل۔
- طالبہ علم گڑھن خاندانن یا معاشرس منز کاتسہ تہ نفر سترن آوازن منز آواز بنز مختلف بناوٹ تہ حرکتن بنز شناخت تہ کرنہ۔ امہ ستر گڑھ مختلف آوازن تہ یمن پندین ذرایعن بنز شناخت کرنہ خاطر حساسیت پاد۔
- کانہہ تہ باتہ گندو مختلف آلاتن پیٹھ، تہ تمّن ونوز تم کرن امہ چہ آواز تہ بناوٹ کس بنیارس پیٹھ

سرگرمی: II. راگس پیٹھ مبنی گیونچ شناخت۔
کانہہ تہ طالبہ علم ژارو سہ باتہ گنگناونہ خاطر یس کلاسس منز زاننہ یا پرناونہ پیہ۔ رھن بوزنہ ستر گڑھن کلاسس منز باقی شرّ گیونچ شناخت کرنس قابل آسنہ۔

سرگرمی 9: چلو حرکیات، راگ تہ تالس پیٹھ گیم گندنی۔

یم کھیلہ چہ طالبہ علمن دنہ آمتہ مقصد حاصل کرنس منز مدتہ کرنہ خاطر بناونہ آمتہ۔ استادن چہ پنن کھیل سوچنہ تہ ڈیزائن کرنہ خاطر حوصلہ افزائی یوان کرنہ یم مقامی موسیقی بنز ثقافتن بنز عکاسی چہ کران۔

سرگرمی: I. آواز شناخت (ٹون، بناوٹ، انداز)۔
اکس طالبہ علمس گڑھ اوں جوڑتہ آسن تہ بیاکھ طالب علم بیکہ سہ باتہ گیوتہ یس کلاسس منز زاننہ یا پرناونہ پیہ۔ انیس جوڑتہ طالب علم گڑھ تہ طالبہ علم ستر شناخت کرنس قابل آسنہ پیہ گیو۔

ٹیچرن کُن نوٹ کریو

- یہ کھیل چھ طالب علمن مَنز تالک احساس (رفتار، سائیکل، نمونہ) بڑاؤن۔
- استاد بیکن پننی نمونہ تہ گروپ ڈیزائن کرتھ، تہ طالب علمن مَنز بیکن کاٹھ تہ تال کھیل گنڈتھ۔

تہ بٹاؤ پُن کھیل یتھ مَنز سُر تہ تال، آواز بُند وارم اپ، میڈلے تہ کاٹھ تہ کمپوزیشنک عنصر آسنی۔

نُون طالب علمن ہندس گروپس ین تا، کا، دی، می، تا، کا، تا، کی، تا ناو دِنہ تہ گروپک ناو گڑھ 'سنکیرنا' آسن۔

ووستادن کُن ہدایت۔

یڑھ سرگرمیہ چھ پلے وے طریقہ کارس مَنز پیش کران دلچسپی تہ اعتمار فعال کران۔

سرگرمی: III رتھم گیم

نمبرن مَنز 3، 4، 5، 7، 9 کپن گروپن مَنز بیکن طلباء پنن ناو بونہ کنہ تلفظ کرتھ۔

تڑین طالب علمن ہندس جماڑ ین تا، کی، تا ناو دِنہ تہ گروپک ناو گڑھ 'تیشرا' آسن۔

ژون طالب علمن ہندس جماڑ ین ڈی ایچ، گی، نا، تی ناو دِنہ تہ گروپک ناو گڑھ 'چتوراشرا' آسن۔

پائژن طالب علمن ہندس جماڑ ین تا، کا، تا، کی، تا ناو دِنہ تہ گروپک ناو گڑھ 'کھنڈا' آسن۔

ستن طالب علمن ہندس جماڑ ین تی، تی، نا، دھی، نا، دھی، نا ناو دِنہ تہ گروپک ناو گڑھ 'مشر' آسن۔

